

Г.М. Возняк, О.В. Моховик

МАТЕМАТИКА

ДОВІДНИК УЧНЯ 5–6 КЛАСІВ

Видання друге, доповнене і перероблене

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 22.1я72
В64

Рецензенти:

доцент кафедри математики і методики викладання математики
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

В.Д. Галан,

методист Кременецького методичного кабінету

С.В. Шегера

Возняк Г.М.
В64 Математика. Довідник учня 5–6 класів. Вид. 2-е, доп. і переробл. /
Г.М. Возняк, О.В. Моховик. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан,
2022. — 64 с.

ISBN 978-966-10-8142-9

Довідник складено відповідно до чинної програми з математики для
5–6 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Означення та опис понять,
формулювання правил, приклади розв'язування задач — це тільки короткий
перелік необхідної інформації, яку ви знайдете у цьому довіднику.

Для учнів 5–6 класів, батьків, учителів.

ББК 22.1я72

Навчальне видання

ВОЗНЯК Григорій Михайлович, МОХОВИК Олександр Васильович

МАТЕМАТИКА

Довідник учня 5–6 класів

Підписано до друку 28.02.2022. Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Century Schoolbook. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 3,8. Умовн. фарбо-відб. 3,8.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008 тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com

www.bohdan-books.com

Охороняється законом про авторське право.

*Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

ISBN 978-966-10-8142-9

© Навчальна книга – Богдан, 2022

ПЕРЕДМОВА

Довідник складено на допомогу учням 5–6 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Означення та опис понять, формулювання правил, приклади розв’язування задач — ось короткий перелік того, що ви відшукаєте у цьому довіднику.

У математиці є багато правил і формул, які відразу важко запам’ятати. Але вони потрібні при розв’язуванні як задач із шкільних підручників, так і задач з повсякденного життя. Якщо ви забули ті чи інші означення понять або правила, то вам у пригоді стане наш довідник. Він допоможе швидко знайти потрібне означення чи правило. Саме за допомогою довідника ви згадаєте призабуте, відновите і закріпите його у пам’яті, а, може, вперше усвідомите його зміст. При багаторазовому користуванні математичні означення запам’ятаються вам назавжди. Ви збагатите математичний запас слів, що полегшить вам подальше вивчення цього предмета.

Довідник допоможе вам у розв’язуванні задач, оскільки в ньому наведені конкретні приклади, що зустрічаються у математичних збірниках, а також у повсякденному житті.

Розв’язуючи зі шкільного збірника задачу, в довіднику ви зможете знайти подібну їй розв’язану. Це допоможе вам у виконанні домашніх завдань.

У довіднику зібрано все основне, що потрібне при вивченні математики.

Швидко відшукати потрібні поняття, правило чи формулу допоможе також зміст та предметний покажчик.

I. НАТУРАЛЬНІ ЧИСЛА І ДІЇ НАД НИМИ

1. Натуральні числа

1.1. Числа, якими користуються при лічбі предметів, називаються *натуральними*.

1.2. Числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, ... утворюють *натуральний ряд* чисел.

1.3. *Властивості* натурального ряду чисел.

а) Починається натуральний ряд чисел з 1. Це найменше натуральне число. Найбільшого натурального числа не існує.

б) За кожним числом натурального ряду *йде* цілком визначене натуральне число.

в) Кожному числу натурального ряду, крім 1, *передую* цілком визначене натуральне число.

Приклад. За числом 999999 йде число 1000000; числу 1000 передуює число 999.

г) Натуральний ряд чисел *нескінченний*.

1.4. Натуральні числа використовують не лише *для лічби* предметів, а й для характеристики *порядку* предметів:

кількісні числа — (скільки?) — один, десять, двісті;

порядкові числа — (котрий?) — перший, десятий, двохсотий.

1.5. У десятковій системі числення один і той самий знак (цифра) має різні значення, залежно від місця (позиції), де він розміщений.

Приклад. $80385 = 8 \cdot 10000 + 0 \cdot 1000 + 3 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 5$;

$4444 = 4 \cdot 1000 + 4 \cdot 100 + 4 \cdot 10 + 4$.

1.6. Число, записане цифрами, розбивають справа наліво на групи по три цифри в кожній. Ці групи називають класами:

перший клас — клас одиниць,

другий клас — клас тисяч,

третій клас — клас мільйонів.

Після класу мільйонів йде клас мільярдів.

Числа 1, 10, 100, 1000 і т.д. називають *розрядними одиницями*.

1.7. Таблиця класів і розрядів.

Класи	Четвертий клас мільярди			Третій клас мільйони			Другий клас тисячі			Перший клас одиниці		
Назви розрядів	Сотні мільярдів	Десятки мільярдів	Одиниці мільярдів	Сотні мільйонів	Десятки мільйонів	Одиниці мільйонів	Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
Номери розрядів	XII	XI	X	IX	VIII	VII	VI	V	IV	III	II	I
Приклади	8	2	6	1	5	4	9	0	3	7	2	4
		4	3	5	9	8	2	1	0	4	6	7
			1	3	5	7	9	2	4	6	8	0
				7	7	7	0	0	0	7	0	7

1.8. Римська нумерація. У стародавньому Римі записували числа за допомогою таких цифр:

I — один; V — п'ять; X — десять; L — п'ятдесят;

C — сто; D — п'ятсот; M — тисяча.

Решту чисел записують за такими правилами:

одну й ту саму цифру більше трьох разів підряд не записують (130 = CXXX; 8 = VIII; 38 = XXXVIII);

якщо більша цифра стоїть перед меншою, то вони додаються (7 = VII; 28 = XXVIII; 516 = DXVI);

якщо більша цифра стоїть після меншої, то менша віднімається від більшої (4 = IV; 49 = IL; 98 = IC).

1.9. Числа, що закінчуються нулями, називають *круглими* числами.

1.10. Заміна чисел на круглі називається *округленням*, а утворене число називають *округленим*.

1.11. Якщо при округленні перша зліва цифра з тих цифр, що замінюємо нулями, *менша від 5*, то останню залишену цифру не змінюємо.

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
книги.